SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 231. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 4, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ГРУДНЯ 1993. Ч. 231. РІК С.

ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ ЕНЕРГЕТИЧНА КРИЗА В УКРАЇНІ

Донецьке (УНІАР). — Тут 29-го листопада Народний Конгрес Донеччини ухвалив звернення до керівництва України. У заяві сказано: „Цими днями за наказом російського уряду роз'єднано спільну енергетичну систему на дві окремі: російську і українську. Підбурювані антиукраїнськими політиками шахтарі Донбасу знову вимагають за кожну тонну вугілля не 70—100,000 карбованців, а втричі більше. У цей важкий для України час дестабілізаційні сили намагаються спрямувати свої зусилля на те, щоб зупинити енергетику, а за нею й усю промисловість Донбасу і в такий спосіб вивести народ на повалення української державии".

Народний Конгрес Донеччини вимагає від Уряду і Президента негайно ввести в Україні надзвичайний економічний стан, зупинити неконтрольований вивіз споживчих товарів за межі держави і запровадити карткову систему на найнеобхідніші товари.

Як відомо, після ратифікації Верховною Радою України договору Старт-1 з застереженнями, в Росії не раз звучали заклики припинити постачання в Україну електроенергії. Через кілька днів російська сторона повідомила, що Україна споживає багато електроенергії, через що спільна українсько-російська електромережа перевантажена і „виключилась автоматично".

На зустрічі 29-го листопада керівників російських підприємств-постачальників енергоносіїв з керівниками Державного комітету України з нафти і газу від України вимагали сплачення боргу за нафту і газ, який складає 800 більйонів російських рублів.

В різних регіонах України через нестачу електроенергії зупиняються заводи. На екстренному засіданні Верховної Ради Криму вирішено зменшити до мінімуму споживання енергоресурсів, в першу чергу на підприємствах з енергоємкими технологіями, як наприклад, „Фотон", „Фіолент", „Продмаш", „Сантехпром" та інших. Критична ситуація в енергозабезпеченні Республіки Крим викликана тим, що Росія розірвала кільце єдиної енергетичної системи, яка існувала з часів СССР. Так пояснив ситуацію генеральний директор об'єднання „Кримененерго" Яків Шпак.

На Луганщині обласна адміністрація звернулася до вугільних виробничих об'єднань з проханням збільшити вдвічі постачання вугілля електростанціям для поліпшення енергоспостачання в регіоні.

Дніпропетровська Обласна Рада звинуватила Уряд України у неспроможності керувати державою, оскільки область опинилася в глибокій паливно-енергетичній кризі.

В Одесі зупинено 45 відсотків промислових підприємств. Через брак опалу закрилися деякі школи і навіть обговорюється питання, щоб перенести навчання на літо.

У Києві 30-го листопада за наказом Міністерства Зв'язку України припинені денні і нічні телевізійні передачі. Перша програма Української телевізії тепер працює лише від 4-ої години по полудні до півночі, а інші програми — від 6-ої години вечора до півночі. Це також пояснюється обмеженням електроенергії.

На з'їзді енергетиків України 19-го листопада в Києві, директор Углегірської РЕС, народний депутат України Олег Панасовський заявив: „Запасу палива на теплових станціях навіть з урахуванням щоденних надходжень вугілля та газу вистачить максимум на 20 днів. Зупинка електростанцій означатиме зупинку промислових підприємств, почнеться масове безробіття, а разом з ним державу заломлять кримінально-соціальні катаклізми".

„ГОПАК" ТІЛЬКИ В БРУКЛІНІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформують речники танцювальної Групи „Гопак" з України, ансамбль відкликав всі раніше заплановані програми, а виступить тепер тільки в Бруклин Академі оф Мюзик в суботу, 4-го грудня (8-ма год. вечора), в неділю (год. 3-тя) і 8-ма) та у понеділок і вівторок (год. 8-ма вечора).

КАНАДА ПІДТРИМАЛА УКРАЇНУ

Рим, Італія. — Тут у середу, 1-го грудня, на зустрічі міністрів закордонних справ Наради безпеки і співробітництва в Европі (НБСЕ) виступив міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, роз'яснивши важливість рішення українського парляменту про ратифікацію договору Старт-1.

Його підтримав міністер закордонних справ Канади, який сказав, що Україна постійно перебуває під тиском з боку Росії та інших держав і її занепокоєння з приводу власної безпеки цілком зрозуміле. Тому, за словами міністра, Канада готова стати посередником на переговорах в цій справі. Канадське керівництво поділяє думку Києва, що Росія не зможе дати твердих гарантій на знищення ядерної зброї, вивезеної з України.

Як уже інформовано, під час 30-хвилинної телефонічної розмови з Президентом ЗСА Биллом Клінтоном, Президент України Леонід Кравчук повідомив, що має намір запропонувати питання роззброєння на розгляд нового українського парляменту після виборів навесні наступного року. Пресовий секретар Білого Дому Ді Ді Маєрс повідомила, що Б. Клінтон висловив „тривогу" з приводу „неповної ратифікації" Україною договору Старт-1. Вона також повідомила, що в січні наступного року Президент ЗСА має намір відвідати Брюссель, Прагу і Москву, можливо, зупиниться і в Білорусі. Однак поїздки до Києва не плянується.

В. Гетьман пророкує стрімке знецінення українського купона

Київ (УНІАР). Тут 30-го листопада під час зустрічі з журналістами голова біржового комітету української міжбанківської валютної біржі Вадим Гетьман зазначив: „На грошовому ринку України нічого суттєвого, що різко вплинуло б на підвищення курсу карбованця, не відбулося. Грошова маса не зменшилася. Вона, навпаки, збільшиться після останніх постанов Верховної Ради щодо збільшення пенсій, підвищення мінімальних сум заробітної платні, вимог агропромислового комплексу".

В. Гетьман повідомив про тенденцію скуповування значної кількости валюти за зниженням курсом без продажу її на спекулятивному ринку. Таким чином накопичується капітал. На думку В. Гетьмана, слід очікувати стрімкого падіння курсу українського купона-карбованця, що відчутно вплине на грошовий обіг і валютний ринок України.

Останні рішення Верховної Ради України про валютне врегулювання привели до того, що курс карбованця до доляра на чорному ринку штучно знизився з 25,000 карбованців до 18,000 за один доляр. Це спричинило паніку на обмінному готівковому ринку, в результаті якої припинілася платність між державами СНД та Україною. Проте, деякі незалежні експерти вважають, що це довго не триватиме і незабаром один доляр коштуватиме понад 100,000 карбованців. Експерти Фонду Підтримки Економічних Реформ, очолюваного Віктором Пинзеником, прогнозують, що протягом місяця встановиться курс 50—60,000 карбованців за один доляр, під умовою, якщо Національний Банк України не здійснить чергової емісії для фінансування сільського господарства для підвищення заробітків, пенсій тощо.

В Україні

ПОЛТАВА. — За інформацією обласного статистичного управління, ціни в області на продукти харчування від 1-го грудня 1992 року зросли в 107.3 раза, а заробітки за цей самий період підвищилися у 13.1 раза.

ЛЬВІВ. — Соціяльно-економічний стан в регіоні винесли на обговорення делегати Львівської Обласної Ради народних депутатів. Особливу увагу приділено праці Управління внутрішніх справ та підготованій ним програмі боротьби з організованою злочинністю. Розглянено також проєкт конституції та проаналізовано впровадження на Львівщині закону України про мову.

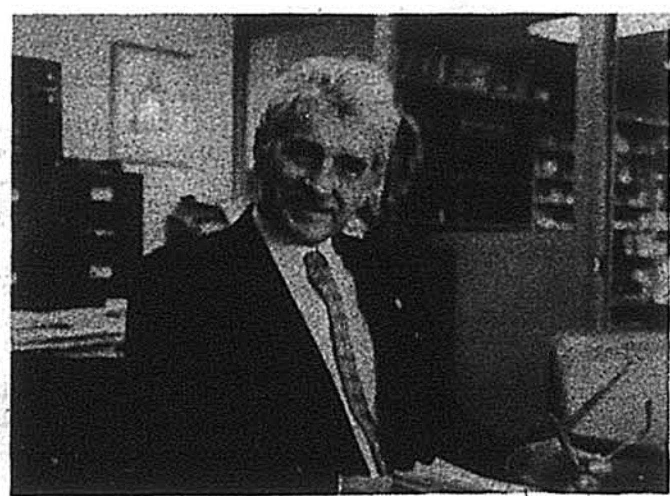
СУМИ. — За десять місяців цього року тут приватизовано 5,173 помешкань, що становить 4.7 відсотка від загальної площі житлового фонду міста. Група депутатів звинуватила голову Сумської Міської Ради у причетності до розкрадення цукру та вивезення його до Росії. В цій справі вже звільнено з праці начальника УВС области генерала-майора Посюту. Слідство триває.

МИКОЛАЇВЩИНА. — Новобузька парафія УПЦ Московського Патріярхату перейшла під юрисдикцію УПЦ КП.

ХАРКІВ. — Делегація Комісії закордонних справ, оборони та збройних сил Сенату Франції відвідала це місто і зустрілася з керівництвом области. Гості цікавилися політичною та економічною ситуацією в регіоні, ходом реформ, підготовою до виборів, питаннями співпраці України і Франції. У зустрічі взяв участь амбасадор Франції в Україні Мішель Ів Песік.

В боротьбі із псевдокультурою і конформізмом

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Євген Сверстюк вже не вперше тут у нас і кожна розмова з ним це немов відхід від пересічности, злободенних подій і зневіри, які часто цими днями огортають однаково нас тут і наших братів там, в Україні.

Є. Сверстюк в редакції „Свободи".

Відвідини Є. Сверстюка тим разом пов'язані із запрошенням його на наукову конференцію до Джан Гопкінс університету на конференцію, темою якої були „Релігія і політика" і в якій крім нього брали ще участь з української сторони проф. Богдан Боцюрків, проф. Василь Маркусь, проф. Любомир Гайда і Олег Білоків. Конференція, як інформує гість, мала три відділи — російський, український та мусульманський і тривала три дні переповнена доповідями і дискусіями.

— Скажіть, що власне привело вас на релігійне поле? Ви ж не є духовником, а мислителем з широким діяпазоном зацікавлень?

— Це зовсім просте. Я глибоко переконаний, що без релігійно-духового відродження буде лише імітація моралі та імітація культури. А при тому джерельна нива, від якої починається все має тепер дуже мало сівачів, а багато партачів.

— Але чи не думаєте, що саме таке відродження тепер важко започаткувати?

— Певне, в умовах раптової свободи, яка тепер запанувала в нашій батьківщині, людині важко найти себе в рамках честі і обов'язку, в яких лише можна справді здобути дійсну свободу. Ніколи закон степу не може цього дати. А людина мусить найти позицію і опозицію проти конформізму, інертности, рабства, що теж тепер називають себе свободою.

— Але як остоятись саме цим усім теперішнім хибним розумінням свободи?

— Сьогодні незвичайно важливою є мужність духова протиставитися усім формам імітації, комедіям переодягань, змінам вивісок, що загально беруть верх. Справжня свобода — це

(Закінчення на стор. 3)

У РОСІЇ ЗРОСТАЄ ЗЛОЧИННІСТЬ

Москва. — Міністерство внутрішніх справ Росії опублікувало статистичні дані, з яких видно, що в країні спостерігається різке зростання злочинности. За дев'ять місяців цього року в Росії зареєстровано 21,731 вбивство, що на 35.5 відсотка більше, ніж за такий же період минулого року. Вбиті переважно підприємці і банкіри, тобто люди, які мають справу з грішми або матеріяльними цінностями.

Вдвічі зросла кількість злочинів, зв'язаних з торгівлею наркотиками і досягнула рекордової цифри — 40,000. Згідно зі статистикою, в країні зареєстровано півтора мільйона наркоманів, які в цьому році витратили на придбання наркотиків коло 166 міл. дол. „Ми переконалися, що чужинецькі мафіозні структури щораз сильніше втягують Росію на міжнародний ринок наркотиків", — сказав голова відділу міністерства внутрішніх справ Росії у справі боротьби з торгівлею наркотиками Александер Сергєєв.

На нараді керівних працівників правоохоронних органів Російської Федерації, що відбулася у вівторок, 30-го листопада, підкреслювалося, що головними причинами зростання злочинности стали сутички різних мафіозних груп, безробіття і криваві міжнаціональні конфлікти.

Представник міністерства внутрішніх справ повідомив, що мотиви деяких злочинів стали новиною у практиці слідчих органів. Так, наприклад, в цьому році 14 мешканців Москви загинули від рук тих, які хотіли заволодіти їхніми приватизованими квартирами.

На нараді була обговорена вимога створити загальноросійську комп'ютерну картотеку відбитків пальців населення Російської Федерації.

НАПРУЖЕННЯ ЗРОСТАЄ НА ЗАХІДНЬОМУ БЕРЕЗІ ЙОРДАНУ

Єрусалим. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, на контрольованих Ізраїлем палестинських територіях ситуація погіршується.

Прем'єр Ізраїля Іцак Рабін, перебуваючи з офіційною візитою в Бонні, Німеччина, вже відверто заявив, що є неможливим до 13-го грудня почати виведення ізраїльських військ зі смуги Гази і району Єрихону. І. Рабін підкреслив, що спізнення з початком не означає, що більше не буде виведено до 13-го квітня наступного року.

Тим часом голова Палестинської визвольної організації Ясір Арафат трактує 13-те грудня як „священну дату" й остерігає, що невиконання Ізраїлем умов угоди посилить радикальну опозицію на територіях і в палестинській діяспорі. З окремою заявою в Тунісі виступив виконавчий комітет Палестинської визвольної організації, в якій закликає міжнародну спільноту вжити всіх необхідних заходів для врятування мирного процесу на Близькому Сході.

В четвер, 2-го грудня, на окупованих територіях про довжувалися сутички поліції і військової варти Ізраїля з палестинцями. Палестинські бойовики розповсюджують листівки зі закликом до опору. В одній з них говориться: „Ми повинні довести загарбникам, що не станемо їхньою легкою здобиччю у боротьбі. Нехай вони знають, що тривкий і справедливий мир є можливий лише на справедливих і рівноправних засадах".

Мешканці нових жидівських поселень на західньому березі будують барикади, щоб перешкодити здійсненню ізраїльсько-палестинської угоди.

ДОПОВІДЬ Д-РА В. КОВАЛЕНКА

Ню Йорк. — Тут в приміщеннях УВАН, 206 100-та вул. захід, відбудеться в неділю, 12-го грудня заходами УВАН і Товариства Українських Інженерів Америки доповідь гостя з України д-ра Володимира Коваленка на тему „Розвиток лейзерної технології в Україні". Доповідач, що є деканом лейзерної технології КПІ, є тепер гостем Університету стейту Огайо. Доповідь відбудеться о год. 2-ій по полудні.

У СВІТІ

АЛЬЖИРСЬКА ПОЛІЦІЯ застосувала цими днями надзвичайні заходи безпеки — після того, як ісламісти заявили, що будуть убивати всіх чужинців, котрі не залишили країну до 1-го грудня. Біля місць праці і проживання закордонних громадян тепер вартує охорона, поліція перевіряє всі авта і документи. В Альжирі перебуває до 70,000 чужинців і уряд є зацікавлений у їхній дальшій праці, особливо в ділянці видобутку нафти.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Гаїті Роберт Мальваль повідомив, що резигнує зі свого посту і від середини грудня перестане виконувати міністерські обов'язки. Р. Мальваль, кандидатуру якого особисто вибрав президент у вигнанні Жан-Бертран Арістід, очолив гаїтянський уряд у серпні цього року в рамках досягнутого компромісу, спрямованого на поборення конституційної кризи в країні. Головною точкою домовлень мало стати повернення Ж.—Б. Арістіда на батьківщину в кінці жовтня. Ці пляни не здійснилися з вини військових, які не хочуть позбуватися влади. Прем'єр Р. Мальваль у цій ситуації був лише формальним керівником уряду. Прихильники Ж.—Б. Арістіда визнають, що вже нема ніяких надій на його повернення.

РОСІЙСЬКІ СОЦІОЛОГІЧНІ служби свідчать, що за 10 днів до парляментарних виборів в Росії серед виборців панує політична апатія. Тільки 43 відсотки виборців мають намір голосувати 12-го грудня, 29 відсотків залишиться вдома, а 22 відсотки ще не вирішили свого ставлення до справи. Партія „Вибор Росії", створена членами уряду і дорадниками президента Б. Єльцина, закликала всі інші демократичні партії до об'єднання, бо інакше вибори виграють „комуністично-фашистські і реакційні сили". Цей заклик, виглядає, не знайшов ні в кого належного відгуку.

ПАКІСТАНСЬКИЙ прем'єр-міністер Беназір Бгутто здійснила рідкісну у своїй урядовій практиці візиту у західні провінції, які не без підстав вважаються міжнародними центрами виробництва наркотиків і торгівлі ними. Ці райони переважно населені відсталими племенами, там нема законів, все життя контролює місцева мафія. Ознайомлюючись з конкретною ситуацією, Б. Бгутто заявила, що невдовзі розпочне рішучу боротьбу з торгівлею наркотиками. Прем'єр уточнила, що до цього її змушує не так тиск Заходу, як значне збільшення наркоманів у самому Пакістані.

РОСІЯ І КУВАЙТ підписали угоду про військове співробітництво. Між іншим, вона передбачає проведення спільних військово-морських маневрів. Тим часом державне радіо Ірану у своєму коментарі з цього приводу відверто висловило невдоволення на адресу Кувайту. Іран є категорично проти військових угод Кувайту з державами, котрі знаходяться за межами близькосхідного регіону. На думку Теграну, подібні угоди означають „втручання у справи Кувайту і можуть спричинити конфлікт зі сусідніми країнами".

АФРИКАНЕРСЬКИЙ НАРОДНИЙ фронт, який об'єднує білих сепаратистів Південно-Африканської Республіки, оприлюднив заяву про свій намір провести окремі вибори і створити власну адміністрацію „для захисту трьох мільйонів африканерів, що мешкають у країні".

ЗАХІДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ агентства повідомляють, що африканська держава Чад може стати членом континентального „нафтового клюбу". Виявлені в цій країні запаси нафти перевищують 200 міл. тонн. Декілька великих західних компаній дістали концесії на розробку нафтових джерел ще в час режиму скинутого три роки тому президента Чаду Гіссена Габре.

ТРИПАНОСОМОЗ, або сонна хвороба, загрожує половині населення Анголі. Керівник національної програми охорони здоров'я Теофілю Жозенаду повідомив, що спалахи цього захворювання зареєстровано майже в усіх провінціях країни. У Північній Кванзі щотижня додається 15 нових випадків, в одній лише столиці Люанді тепер є понад 600 хворих. Більшість з них приїхало з тих районів, де найбільш активно розмножується муха це-це — вона й заражує сонною хворобою людей.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКА КОМПАНІЯ „Бест вестерн" збільшить кількість своїх готелів у республіках колишнього Совєтського Союзу і Східньої Европи. Готелі компанії є в 49 країнах світу, в тому числі три готелі в Естонії, Мадярщині і Чехії. Нові готелі „Бест вестерн" незабаром відкриються у Петербурзі і Вільнюсі, ведеться будівництво готелю у Москві.

У П'ЯТНИЦЮ, 3-ГО ГРУДНЯ, демократи з південних стейтів зібралися на щорічну конференцію Ради демократичного керівництва (РДК) — організації, створеної демократами-центристами після нищівної поразки ліберального демократа Волтера Мондейла у президентських виборах 1984 року. Творці РДК поставили перед собою мету добитися висування кандидата на президента свого однодумця, бо, як вони вважали, ліберали не мають ніяких шансів повернути Білий Дім Демократичній партії. У 1988 році їм не вдалося досягнути мети: кандидатом знову став лібeрал Майкл Дукакіс і його спіткала доля Мондейла. Вони виграли в другій спробі: один з організаторів РДК губернатор Арканзо Билл Клінтон вийшов переможцем у перегонах однопартійців, а потім переміг у виборах і став президентом ЗСА. Однак незабаром виявилося, що і він — лібeрал. Про те, що теперішній Клінтон „не вписується" в образ центриста, свідчить і щорічна конференція організації центристів, яка відкрилася у п'ятницю.

ЧЛЕН ПАЛАТИ Репрезентантів республіканка Сузан Молінарі сказала на пресовій конференції в Ню Йорку про намір висунути свою кандидатуру на губернатора стейту Ню Йорк у виборах в 1994 році. „Мене інспірує приклад Крістін Вітман, — сказала С. Молінарі про республіканку Вітман, яка перемогла у недавніх виборах за пост губернатора Ню Джерзі. „Я висуну свою кандидатуру, якщо прийду до переконання, що зможу зібрати на виборчий фонд 10 мільйонів долярів", — підкреслила Молінарі, яка вважає, що стільки грошей на виборчу кампанію треба буде, щоб перемогти губернатора-демократа Маріо Квомо. Під час конференції поряд з С. Молінарі стояв її батько Гай Молінарі — голова адміністрації Стетен Айленду. „Якщо дочка не висуне свою кандидатуру на губернатора, це уважатиму зробити я", — сказав батько. У 1990 році С. Молінарі „успадкувала" місце в Палаті Репрезентантів, яке займав її батько.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ і адміністрація Ню Йорку повідомили, що дипломати, які порушують правила паркування автомобілів на вулицях Ню Йорку, не зможуть, як було раніше, захищатися дипломатичним імунітетом як захистом від кар. Раніше Державний департамент постійно відмовлявся задовольнити прохання нюйоркської адміністрації про будь-які заходи боротьби з дипломатами — порушниками паркування. Але після того, як 1-го жовтня у Вашінґтоні ввійшов в силу новий закон проти таких порушників, Державний департамент змінив гнів на милість і дозволив Ню Йоркові почати боротьбу з ними. Віднині ні одне дипломатичне представництво в Ню Йорку — чи то консульство, чи місія при ООН — не зможе продовжити реєстрацію наявних авт і не зможе зареєструвати нове авто, якщо воно не оплатило старі кари за паркування. На першому місці цієї листи є автомобілі Росії.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН підписав „закон Брейді" про п'ятиденну карантену на купівлю вогнепальної зброї. Він названий іменем Джеймса Брейді, пресового секретаря президента Роналда Реґена. Дж. Брейді був тяжко поранений у 1981 році під час замаху на президента. „Нехай мені не кажуть, що цей закон не приведе до зменшення злочинів, здійснених з допомогою вогнепальної зброї", — сказав Б. Клінтон. На думку багатьох, „закон Брейді" не вплине на зменшення злочинности.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Переговори з терористами

Ця проблема стосувалася відносин у різних країнах світу і завжди породжувала конфлікт між принципом і дійсністю. Пригадаймо довгу історію схоплювання на Близькому Сході ні в чому невинних американських, англійських і французьких діячів, однаково політиків, як професорів і журналістів. Довгими роками вони були в'язнені у невідомих криївках, бо їхні державні батьківщини трималися принципу, що не вільно переговорювати з терористами, які пляново допускаються злочину схоплення на вулиці спокійного чужинця, щоб ним шантажувати уряд його країни. Західній демократичний світ довго визнавав цей принцип у відношенні до Ірану, найбільшого осідку так званих мусулманських фундаменталістів, які звикли називати Америку країною диявола. Щойно за урядування президента Джорджа Буша вийшов на волю останній закладник — завдяки „приватному" посередництву невтральних країн.

Літом цього року ізраїльський прем'єр Їцак Рабін заскочив світ виявленням, що його міністер закордонних справ Шимон Перез тайкома нав'язав зв'язок з лідером терористичної Палестинської Визвольної Організації, з тим Ясіром Арафатом, який ще недавно був для кожного ізраїльця червоною плахтою. Їцак Рабін і Ясір Арафат подали один одному руку у Білому Домі у Вашінґтоні, але справжнє замирення покищо коштує дальші криваві жертви по обох сторонах.

Кілька днів тому вибухла політична бомба у британській Палаті громад: виявилося, що уряд прем'єра Джана Мейджора, який прийшов до влади після славетної „залізної леді" Марґарет Тачер, потайки переговорює з терористичною Ірляндською Республіканською Армією. Принципіялісти в Палаті громад зразу почали кричати „До димісії!" на адресу Мейджора. Справа стала найактуальнішою проблемою у Великобританії і можна почути про неї на всіх каналах американської телевізійної сіті.

Від 150 літ Північна Ірляндія є членом Британського коммонвелту. І від одного сторіччя діє підпільна Ірляндська Республіканська Армія, нелеґальна у самостійній республіці Ірляндії та зненавиджена у Британії, проти якої переводить раз-у-раз терористичні акти — не тільки проти англійських вояків, стаціонованих у Північній Ірляндії і проти тамтешніх ірляндських діячів, але й на терені Великобританії — у самому Лондоні, в Шотляндії чи Валії. Впродовж останніх кількох літ згинули у таких терористичних актах яких 3,000 англійців, військовиків і цивільних.

Боротьба проти Ірляндської Республіканської Армії складна ще тому, що це релігійні фанатики: вони католики, які боряться під гаслом з'єднання двох частин Ірляндії, зі загрозою для протестантських північних ірляндців, що будуть їх „укатоличувати". Очевидно, кожна акція породжує реакцію і терористичні напади на Північну Ірляндію спонукали цю останню скріпити власну збройну силу настільки, що це став рисковний терен діяльности для терористів — воно вдарило по самій Великобританії: посилилися акти терору там, де їх найлегше вести — в Англії і її столиці, Лондоні.

Якщо дійсно уряд Джана Мейджора переговорює з названою вгорі південно-ірляндською підпільною терористичною організацією, то робить добре і мудро. Бо такі переговори мусіли б довести до припинення вбивства невинних людей, злагіднили би релігійні спори в Ірляндії, які наприкінці XX сторіччя є диким анахронізмом, — може приспішили би процес з'єднання Ірляндії, одного народу.

Це ніби далека від України проблема. Але наші земляки в Україні мають ще одну лекцію, що поруч із вірністю принципові державности треба шанувати компроміс. Згода у подружжі, у родині, у суспільстві й міжнародних відносинах неможлива без компромісів, — чесних і розумних.

М. Мельник

КІЛЬКА СЛІВ ПРО УСТУПАЮЧУ ВЕРХОВНУ РАДУ

У сьогоднішній кризовій ситуації в Україні модно обвинувачувати Верховну Раду (ВР) в усіх можливих прогріхах і злах. Для багатьох безкритичних людей провини ВР — просто бездискусійні. Та коли пригляну́тись праці ВР у більш об'єктивний спосіб, тоді „промахи" ті не все є такі очевидні. Оглядаючись у недалеке минуле, варто подивитись критичним оком на рішення ВР у найважливіших ділянках життя нової української держави, цебто в ділянках національної та економічної і соціяльної політики, національної безпеки та українізації.

Пригадаймо, що вибори до ВР (тоді ще) УССР відбувались 4-го березня 1990 року, так що в березні 1994 року каденція ВР досягне чотирьох літ. Пригадаймо теж, що завдяки тодішнім політичним обставинам — народ вибрав 85 відс. комуністів і 15 відс. безпартійних, серед яких було біля 24 відс. росіян. У тих часах багато людей думало, що в ділянці національної політики українські комуністи по своїй природі поставлять єднання „пролетарів" усіх національностей в керованій Росією державі вище інтересів української нації. Та так воно не сталось.

Тут треба завважити, що перехід багатьох українських провідників і з комуністичного і з антикомуністичного таборів на виразні самостійницькі позиції був значно повільніший, чим, скажімо, в Литві. Наприклад, у Литві ще в грудні 1988 року на з'їзді КП Литви 84 відс. делегатів вислоk вились за виходом КП Литви з КП СССР, і тому не диво, що ще в лютому 1990 року не литовський дисидент і не колишній в'язень концтаборів, а перший секретар КП Литви Бразавскас у промові на пленумі ЦК КП СССР заступав беззастережне право КП Литви вийти з КП СССР і створити незалежну державу. Литовці це й зробили незважаючи на величезний тиск з боку росіян, включно із створенням конкуренційної Комуністичної партії.

ВР України була спершу куди більш боязлива. В липні 1990 року вона прийняла резолюцію про суверенність. У тому часі таких людей як Лук'яненко чи організованих націоналістів, які виразно домагались проголошення незалежности, надто багато не було. І ВР і різні організації і окремі визначні громадяни не мали відваги виразно здекляруватись в тому напрямі. Їхні національно-політичні амбіції не виходили поза концепцію федерації, а вже в найкращому випадку конфедерації. Свою боязливість вони прикривали арґументом „розумної" політики. Наприклад, у деклярації Руху України за Перебудову читаємо: „Рух виступає за перетворення СРСР у справжній союз братніх суверенних народів на основі ленінської програми федералізму". В тих часах голова ВР Леонід Кравчук робив декляраці, в роді: „На початку 1918 року збройні сили Радянської України повністю очистили Україну від контрреволюційних військ".

Незважаючи на те все в дебатах ВР голоси про колоніяльне становище України і про конечність повної незалежности стали і частіші і більш відважні та виразні. Разом з тим ВР почала вносити зміни в конституцію УССР, які виразно йшли в напрямі досить далекойдучої політичної автономії. Зміни ті утвердили теж досить далекойдучу суверенність України в ділянці економії. Вони теж заторкнули (хоч і до багато меншої міри) проблеми закордонних зв'язків і навіть збройних сил.

Очевидно, найбільшу відвагу і найбільш далекосяжну національно-політичну метаморфозу виказала ВР після спроби перевороту в СССР в серпні 1991 року, коли вона прийняла деклярацію про незалежність. Деклярацію цю вона прийняла за активною підтримкою того самого Леоніда Кравчука, який так ще недавно лаяв українських самостійників і прирікав вірність Совєтському Союзові.

Ті всі події і потягнення ВР підтверджують наступне. Переважна кількість українських комуністів поставила національні інтереси України понад ідею міжнародної солідарности робітничої кляси народів СССР. Не тільки те. Українські комуністи почали чимраз частіше і виразніше ставити крапку над і, приходячи до заключення, що КП СССР, це звичайне знаряддя імперіяльної політики росіян. Повільність у намаганнях відірватися від Москви треба завдячувати радше боязливости чим хоч яким іншим, а зокрема ідеологічним причинам.

Пізніші реакції ВР ішли також в напрямі українських національно-політичних інтересів. ВР не піддалась натискові Росії в справі Криму і Севастополя. Вона не підтримала ідеї економічного союзу, проєкт якого підписав Кучма і який з економічної точки зору не мав найменшого змислу і тому треба було його вважати звичайною спробою росіян обмежити суверенність України.

Пригадаймо теж спробу Президента Кравчука продати Росії Чорноморську фльоту. Знавці військових справ кажуть, що фльота та є перестаріла і багато не варта. Та для Росії і України — це дуже серйозна справа престижу і тому можна цілком добре твердити, що Кравчук зробив помилку. Дотепер ВР Кравчука в тому домовленні не підтримала.

І врешті незвичайно важна постанова ВР відносно ядерної зброї. Недавно ВР апробувала договір про нерозповсюджування ядерної зброї (Старт-І), але вирішила затримати велику частину ядерної зброї.

Із тих всіх становищ і

(Закінчення на стор. 4)

Панас Заливаха

СЛОВО ПРО КНИЖКУ Є. СВЕРСТЮКА

Минали часи „глушилок" „Радіо Свобода". Не стало чутно у пивницях та на горищах стукоту друкарських машинок, які готували український Самвидав. Тепер справжнє слово засвітилося в Україні — гроном авторів з корінної України та діяспори. Перестали саджати до „буцигарні" за „виготовлення та розповсюдження"... Працюють справно комісії державний премій, вчасно нагороджують званням лауреатів і т. п.

Колишні, ідейно визначені в „обойми" прозаїків, поетів, критиків, не втрималась в своїх „обоймах". Не мають державомовлення — не мають і великих гонорарів. Для старшої ґенерації „літераторів" настав час „нового мислення", час усвідомити громадянський обов'язок, адже їм було дозволено чи доручено українською мовою оспівувати окупаційний московський режим в Україні.

І ось цензура зникла, засвітилися справді великі — Василь Барка і Улас Самчук чи не справжні наші олімпійці — Юрій Шевельов і Євген Сверстюк.

Уже півроку український читач знає про вихід у світ книги Є. Сверстюка „Блудні сини України". У який ряд, на яку полицю поставити цю книгу? Як на мене, це вперше після наших Кирило-Методіївців Сверстюк науково, історично, духовно виносить на світ Божий наш історичний біль і сором, приспану силу. Ця книга — явище в українській літературі кінця XX сторіччя.

Розділи книги прочитуються як притчі.

Мова книги. Колись читав у Чехова: „Читая Лермонтова інагда хочется взять тетрадь і разбірать предложенія по частям речі — подлежащеє, сказуємоє і т. д." І що ж — наші критики з „обойми" професіоналів мовчать. Щоб зрозуміти світ образів Є. Сверстюка, потрібна не абияка самвидавівська національно-філософська підготова, потрібні не абиякі зусилля душі і напруга мозку.

Я надзвичайно втішений тим, що нарешті Україна видає в Україні першу книгу свого сина і оборонця. Але прикро, що видавництво не спромоглося видати книгу достойну за поліграфічним рівнем достойну автора. Чекалось трошки свята, а свято не сталося. Тобто свято було, але на рівні Самвидаву. А хотілося б свята українського, свята нашої культури. Нагадаємо: видавець — Анатолій Сєриков „Пам'ятки України".

У листах до Луцилія Сенека зауважує: „Коли твій твір прочитали не тисяча читачів, а лише близько ста або і всі десять, але коли ці десять поділяють твої думки — тішся". Я тішуся тим, що мені прищепили смак до читання І. Світличний, Антоненко-Давидович... Але читати таких авторів, як Євген Сверстюк, Юрій Шевельов людині з десятирічною загальною освітою — „cosa perduta". Читачі Євгенові щойно „вбираються в колодочки", сподіваюсь. Кожен письменник має свого читача, аудиторію, однодумців... Першими штурмують Євгенову книгу читачі і творці Самвидаву. Автори з республіки „Касталія" рідко з'являються в нашій українській літературі, обраховуються одиницями. Цитату із Теяра де Шардена чи із Гессе годі зустріти в нашій літписанні, (ближче Бахтін, Бродскій).

Я звичайний читач, можливо, маю „бзіка". А він ось у чому: у юначі роки зачитався Достоєвським. Після нього нічого не міг читати, все здавалося половою словесною. Востаннє таке сталося, коли читав Г. Гессе „Гра в бісер". Тепер дужаю поезію і прозу Євгена; дається, як і Гессе, з трудом. Але, яка велика втіха відчувати справжніх наших великих духом, і як жаль, що я не впорався з графікою, а видавництво в цілому з поліграфією книги. Знав і цінував творчість Євгена з окремих статтей, віршів, есеїв, з них і виникли деякі ексклюзивні малюнки для книги.

А книга — низка притч про Україну. І хто буде той автор, якого я зможу читати після тривалої перерви, — не уявляю.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „передпокій", що може бути навіть гарним

Недавно на сторінках „Свободи" появився сумний і зворушливий нарис Валентини Юрченко п. з. „Передпокій до вічности".

Авторка розповідає про відвідини в „передпокої до вічности", яким дуже влучно називає піклувальний дім для старців у давньої приятельки, поетеси, що в останні дні свого життя догоряє, як інші в тому домі, залишена на поталу чужого оточення, чужих людей, чужої мови і безнадійної самоти.

Хто із нас не знає тут, у ЗСА, цієї пресумної інституції піклувальних домів для тих, що кінчають там своє життя. Хто не відвідував уже у такому домі когось із близької родини, чи тільки знайомих, яких доля кинула до такого „передпокою".

Доля — чи жорстокий звичай нашої прибраної батьківщини, в якому майже ніхто не залишає догоряючих немічних на опіку родини в домашньому затишку, а кидає їх в чуже, непривітне середовище із посмаком лікарні?

Наші тепер часті гості та близькі, що приїжджають з України не можуть надивуватися, що тут стало майже самозрозумілим, щоб віддавати своїх стареньких батьків, чи інших членів найближчої родини під опікою, звичайно, чорних чи медсестер з півдня, або піклувальниць, які часто працюють у таких старечих домах. Так легко є позбутися відповідальности і лише час від часу відвідувати своїх близьких на годину чи дві. Але в Україні все ще самозрозуміло є опікуватися своїми старенькими рідними, обдаровуючи їх теплом і затишком родинного довкілля.

Читаючи сумну розповідь В. Юрченко стануло знову перед очима каригідне недбальство нашої української спільноти тут у ЗСА, що досі після 50-ти років, не зуміла побудувати відповідних українських домів для старших, за малими виїмками, і тим самим більшість українських, як часто цінних людей, догоряє у чужих „передпокоях", у чужому, прикрому саме у цих останніх роках, оточенні.

Ми вже не раз писали на цю тему — але, здається, цей голос залишається без відгуку, немов у пустелі. Бракує у нас організації, бракує групи ентузіястів, які вкінці взялися б енергійно до цієї справи та застановилися, в який спосіб можна б облегшити близьким чи знайомим пережити ці похилі роки.

А скрізь бачимо, що існують відповідні влаштування, окремі доми для старших із кімнатами, можливістю прохарчування, із автобусиками для поїздок і закупів, із можливістю замкнутися у чотирьох стінах або мати можливість розмови чи розваги в колі подібних мешканців того самого походження. Ми бачили і в українській спільноті такі доми, але як їх страшенно мало.

Чому? Чому не можна і серед нас подбати про таке забезпечення для старших віком членів громади? Чому не можна таких приміщень влаштувати тут у гарному довкіллі, в українських скупченнях міст чи літніх осель? Адже, коли видаємо мільйони долярів на народні доми, амбасади, на клюби, чи не здобутись нам на „передпокої", які можуть утримати ощадностями самі мешканці? Чи справді не можемо нашим заслуженим громадянам віддячитися принаймні в цей спосіб, щоб їхній „передпокій до вічности" був затишний, а передусім свій, український, яким було все їхнє життя, як і цієї поетеси з розповіді В. Юрченко?

О-КА

Дмитро Чередниченко

У КИЄВІ ВШАНУВАЛИ ГАННУ ЧЕРІНЬ

Свою мову хотів би розпочати розкішними словами поважної господині сьогоднішнього вечора — Ганни Черінь. Це рядки із вражень про подорож до Віндзору — найбільшої королівської резиденції в світі.

„Англія більше, ніж ЗСА, вважає на нестачу палива, але заявив наш ґід — Бог є англієць, як це усім відомо, й він завжди знайде вихід із кожного скрутного становища. Отож, дякуючи англійському Богові, в Північному морі знайдено поклади оливи. Ми, українці, повинні теж усвідомити, що наш Бог — українець, і тоді він нам також стане помагати!

За вищезгаданою теорією, між іншим, Англія колись була з'єднана з европейським материком, і Темза була притокою Рейну. Але тоді Бог вирішив переробити географію, відрубав Англію, зробив Англійський канал, і Англія стала островом.

От і мені прийшло на думку: якби ми також були певні, що наш Бог — українець, то й Він би узяв сокиру, відрубав би нас від Росії й Польщі, зробив би нас островом, і ми були б незалежні, як Англія".

Після того, як я перечитав не одну книжку поезії й прозу Ганни Черінь, зі щирою певністю скажу: її Бог таки українець, а ще певніше: Божа матір її — Україна. І та Божа Матір завжди з поеткою — благословляє в дорогу й на добре слово, у найдальші куточки плянети їй посилає благовість і натхнення. Як на мене, Ганна Черінь дуже влучно вибрала собі псевдо: бо надто тонко відчуває черінь рідної землі, — як та черінь гріє і як пече. Та й в одному з листів, що наводить Петро Ротач у журналі „Київ", призналася: „А я, що виросла в місті й до 14 літ корови не бачила, любила й люблю селян. Це найрозумніші й найчесніші люди на світі (тепер вони у нас виродились). Саме оця духовна близькість до рідних коренів і визначила творчий сенс і мету письменниці: жити Україною, працювати задля України. Ось кілька штрихів із „Короткої автобіографії", в якій вона сама визначила символ своєї стежки: „Я виросла на Київщині в родині дириґента (маємо на увазі — реґента: Д.Ч.). Не дуже пестило нас життя — батько мусів ховати своє 'соцпоходження'. хоч вийшов із багатодітної сім'ї, більшість якої згинула від страшного голоду 1933 року. Писати почала з дитинства і в школі здобувала премії за свої вірші. А як пішла до університету (знаємо: Київського — Д. Ч.), писати перестала, бо від поетів, а особливо від початківців, вимагали „поезій" про партію, соцзмагання, вождів... Війна перервала навчання і вивела на чужину. Чужина — найкраща школа любови до Батьківщини. Вона навчає боротися за свій край тією зброєю, що Бог дає поетам — словом".

Ганні Черінь вдалося багато створити й частину з того видати (переважно власним коштом). І це склало понад 25 книжок — і для дорослих, і для дітей. І все це — під знаком України. Навіть у творах, присвячених далеким екзотичним краям, звучить Україна. Ось „пішли гуляти по Єлисейських Полях. Це — так, як Хрещатик у Києві..." Де ті Гаваї!? І туди „прихопили й українські вбрання — вишиту блюзку й сорочку. Одного дня вдягли — і зробили сенсацію: серед барвистих гавайських вбрань наша одежа вражала своєю незвичайністю, і цілий день ми давали нашим співмандрівникам та ґідам відомості про Україну та робили „пропаґанду".

Якщо зважити, скільки поетка об'їздила світу, то й певні будемо: ускрізь там по світу лунала українська мова, вібрувала її духовна енерґетика, линула Божа краса...

Слава Богу, уже побачили світ і на батьківщині її твори — в періодиці, шкільних читанках і окремими книгами. Особливо подійним стало видання роману „Слова". Це, — писав Леонід Полтава, — „віршований роман про любов у її багатьох аспектах, включно з любов'ю до нації". Хоч увесь твір зітканий із трагічної долі української творчої інтеліґенції часів сталінщини, але просвітком на майбутнє звучать ліричні зболені рядки:

Найтриваліший скарб — слова,
Все інше у нас — тимчасове,
І поки не скорене слово,
Надія на волю жива.

На вас вся надія, лицарі слова,
Ті, що працюють без нагород.
Пишіть,
говоріть,
щоб не згинула мова,,
Щоб не пропав український народ.

Поетка кликала й провіщала. І співала гимн Україні. „Коли я писала й видала 'Слова', ніхто б і не подумав, що вдарить блискавка і станеться так, як у закінченні мого роману. А сталося, дякуючи Богові й долі".

Отож, повернемось до початку: „Ми, українці, повинні теж усвідомити, що наш Бог — українець, і тоді він нам також стане помагати!"

Атож. Нічого плакатись на долю, пора ту долю підіймати, як ту червону калину в стрілецькій пісні. І ще: мусить бути із ким підіймати. У своїх лондонських враженнях Ганна Черінь дуже гарно пише: „Це одна з привілеїв українства — що ми всі — як одна велика сім'я. Якщо американець в великім місті до когось звернеться й скаже: 'Я голодний, і мені нема де заночувати', це йому поможе, як мертвому кадило. Але знайдіть українця й зверніться до нього рідною мовою — і вас приголублять". І ще дуже делікатна далі репліка: „Правда, зі знайомими бувають прикрі розчарування, але про це не варто говорити".

У одному вірші для дітей Ганна Черінь, що з'їздила півсвіту, якось писала:

Різні в світі є країни,
Гарні є, є і багаті,
Та найкраще в Україні,
Бо найкраще — в рідній хаті.

Зухвала думка так і норовить, вам, Ганно, запитати: „Чи не закралося, бува, тепер до вас розчарування („Ні-і-і-

(Закінчення на стор. 3)

ЗГІДНО З ОПРИЛЮДНЕНИМ у Брюсселі звітом, жінки в 12 країнах Європейського союзу ніколи не мали так мало дітей, як тепер. На середньоаритметичну жінку тут припадає лише 1.48 дитини. Найменше дітей мають жінки південних країн Евросоюзу: в Еспанії — 1.23, Італії — 1.26, Греції — 1.41, Португалії — 1.48. Хоч Ірляндія є найбіднішою країною Европейського союзу, ірляндки мають більше дітей, ніж жінки в інших країнах — 2.11. Проте ще 10 років тому середньоаритметична ірляндка мала 3.23 дитини.

В Україні

ЛЬВІВ. — Керівництво УНА-УНСО на зустрічі з громадськістю Львова 20-го листопада у театрі „Юного глядача" підтвердило, що, не зважаючи на прийняті Верховною Радою України доповнення до законодавства, які практично забороняють діяльність УН - СО, ця організація має намір взяти участь у виборах до майбутнього парляменту під гаслом „УНА — до влади". Крайовий командир УНСО Олег Вітович назвав сьогоднішній Уряд України „урядом товаришів". Названі й перші кандидати — голова УНА Юрій Шухевич, крайовий командир УНСО О. Вітович і голова львівської обласної організації УНА Андрій Шкіль. На думку О. Вітовича, наступні вибори — останні в історії української держави. Після них — або катастрофа, або якась організація візьме владу силою.

ОДЕСА. — В Овідіопільській Районній Раді на зібранні керівників колгоспів і радгоспів голова Ради Віктор Дуков та прокурор району Валерій Александров роздали їм газову та вогнепальну зброю і посвідчення на право володіння нею. Всі вони оформили право на володіння зброєю у районному відділі міліції. Приводом до озброєння районної номенклятури могло стати недавнє вбивство у загадкових обставинах директора радгоспу Сергія Жука.

КИЇВ. — У Будинку Вчителя відбувся пам'ятний вечір з нагоди 75-річчя битви під Мотовилівкою січових стрільців, очолюваних Євгеном Коновальцем, та військ гетьмана Павла Скоропадського. Головував на вечорі український історик, колишній дисидент, професор Львівського Університету Валентин Мороз. Він зазначив, що „ідеї Євгена Коновальця, Дмитра Донцова та інших теоретиків націоналізму живі і мають розвиватися". Висловлена ним ідея „українського Наполеона" знайшла підтримку авдиторії — військовослужбовців Національної Ґвардії України та слухачок педагогічних училищ.

КИЇВ. — У Міністерстві Юстиції зареєстровано міжнародну неурядову гуманітарну екологічну організацію „Інтер-Чорнобиль". Її метою є захист законних соціяльних та економічних інтересів членів організації, надання всебічної допомоги особам, що потерпіли в наслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС, сприяння у подоланні наслідків радіяційного забруднення довкілля.

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер України Микола Жулинський зустрівся з президентом турецької фірми „Рібал" Ігсаном Алтенсом. Під час зустрічі мова йшла про будівництво лікувального комплексу для дітей, вражених радіяцією, спорудження міста АнтиЧорнобиль-2000 та загальноосвітнього і регабілітаційного ліцею для дітей потерпілих від чорнобильської катастрофи.

У Києві вшанували Ганну Черінь

(Закінчення зі стор. 2)

і, що ви!" — озвалася присутня на вечорі поетка), як то траплялося із знайомими?" „Але про це не варто говорити, — добре ви сказали.

А от чого не змовчу, то це висловити своє захоплення вашим творчим і життєвим подвигом: стільки витримати, стільки пережити — і все з вірою у світлу долю батьківщини, і все в ім'я України. Ваше слово, вашу молитву, щиру й намогливу, ми сприймаємо як духовну й хвильову поміч вітчизні. Воістину чесно ви писали:

Україно! Волошки у хворому житі...
Я за Тебе молюся цим болісним віршем.
Україно моя! Ти найкраща у світі!
А найкращим у світі живеться найгірше.

І правду мовив Володимир Жила: „Ганна Черінь — поетка яскраво національна. Вона носить Україну в своєму серці й любується не тільки її краєвидами, але старається збагнути її зміст і характер".

Щождо характеру, вдачі нашої, то добре підмітив Леонід Полтава, цей великий українець шведського походження, пишучи про вашу, пані Ганно, славну поезію: „Туга й бажання мати й собі 'крила зелені' — це наше, українське бажання, з яким можемо і входимо в міжнародний світ, але — на власному коні".

Дай Боже нам бути певними у певноті своїй і щоб у нашого коня ноги не спотикалися! А вам, пані Ганно, і вам, пане Степане, щедрого здоров'я на многії літа!

Ганні Черінь (зліва) вручає квіти народна артистка України Наталя Мілютенко.

В боротьбі...

(Закінчення зі стор. 1)

саме протиставити тим нездоровим течіям духовий аристократизм, навіть не конче у верхніх верствах, але цей духовий аристократизм, що нас вічно рятував і який завжди був культивований у нашій селянській верстві.

— Чи думаєте, що його сьогодні ще втримують у тих верствах?

— Ми усі свідомі та бачимо як в Україні занепадає витончене поняття культури, а плине широкою рікою псевдокультура і примітивізм, який пристосовується до невиробленого смаку куди легше, як до вибагливого. І, знаєте, дуже важко спинити реакцію розпаду. А в передовому суспільстві мусить бути коректність, пристойність — інакше тратиться справжні рамки культури. Тим часом і на політичному, і на релігійному тлі панує партійництво, некоректність.

— Ось і вертаємося до нашої першої теми — вашого зацікавлення релігійно-духовим життям України. Чи туди привело вас ваше розуміння всіх неправильних виявів життя, які усі завважуємо?

— А так, бо і на релігійному полі не все гаразд. Усі міжконфесійні непорозуміння не є на мою думку християнськими, це не є любов ближнього, як не є нею взаїмне релігійне обвинувачення, ширення різних анонімок, наклепи проти владик. Духове сміття всюди заходить принесене вітром часу, а народ відчуває це глибоко, відчуває немов фантомний біль за втраченим. Існує незаспокоєний духовий голод, а на жаль Церква не є на рівні, щоб дати відповідну поживу, дати добрих пастирів, щоб могли вивести із блудних шляхів. Тому стільки спроб культів, сектанства, яких псевдонауки падають на незасіяне духове поле наслідування справжньої релігії. Усі ці псевдорелігії подають привабливий образ людських взаємовідносин, створюють позитивну атмосферу, яка уміє захопити.

— Справді, ми завважуємо тепер розцвіт різних культів, сект та псевдорелігій в Україні і воно ніяк не сприяє глибокому розумінні Бога.

— Здається, що тут вина також по стороні нашого суспільства. Тепер дуже поширена дезінформація і обвинувачування одні одних. Раніше була строга цензура преси. Раніше практикувалася безпринципність, але сьогодні це — розбещеність. Цензура не існує, кожен доносить на другого, поширюються масово фальшивки псевдокументів та ця робота „підмітачів" впливає на загальну настанову. Це „кайдашівська мораль" у відношенні до релігії і до політики. Ніхто не карає наклепників, немає покарання людини за неправду, ані покарання газети, яка такі наклепи друкує. А в засаді не є тепер важливим нагадувати хто, де і чим був у минулому, бо й колишній апаратчик не мусить бути зовсім неґативний і не кожний дисидент зовсім позитивний. І саме ми хочемо це якось підкреслити та звернути увагу громадськості. В нас так бракує допливу свіжих, молодих сил, які внесли б струмінь принциповости у наше життя.

— Але як це зробити? Чи маєте на це розв'язку?

— Стараюся, де можу про це говорити, писати. На мою гадку людина повинна кожен день служити для громадського діяння і виробляти своє ім'я. Тому говорю тепер тут, в ЗСА, на тему „моралі і політики" і про це багато у моїй збірці п. н. „Блудні сини України", яка саме появилася. Там найдете мої міркування на ці теми, що ми їх сьогодні з вами порушили дуже поверховно. А „коли вам дістануться спалахи осяяння від діткнення (як пишу у передмові до збірки) — прихильного чи неприхильного — з моїм словом, то благословенна мить її народження..."

ПОЧАЛОСЯ РОЗСЛІДУВАННЯ причин катастрофи, в результаті якої зійшов з рейок поїзд компанії „Амтрек", що їхав з Тампи, Фльорида, до Ню Йорку. 72 пасажири були поранені, 14, включаючи машиніста, відправлені у шпиталь. Причиною катастрофи було зіткнення поїзда з вантажником, що застряг на залізничному переїзді. На вантажнику був реактор для електростанції вартістю понад 12 міл. дол. Керівники автотранспортної компанії, якій належить вантажник, твердять, що залізничний контролер був повідомлений про вантажник, який застряг на переїзді. Машиніст поїзда твердить, що не дістав ніяких повідомлень. Поїзд їхав зі швидкістю 125 км на годину, що дозволено на цій частині дороги.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ФОНДУ ҐЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛЯТУ в НЮ ЙОРКУ

щиро дякує нижче названим організаціям і особам за грошові пожертви на Фонд Ґенерального Консуляту в Ню Йорку

СПИСОК ч.3

із збірки переведеної до 31-го жовтня 1993 року.

7,500 дол. - Антін Шумейко;
7,500 дол. - Віра Шумейко;
По 2,000 - Василь, Михайло, Ярослав, Анна і Марія Сосяк в пам'ять своїх родичів Дмитра і Параски Сосяк.
По 1,000 дол. - Богданна Біловчук, Володимир і Катерина Воловодюк, Дмитро і Стефанія Косович, Юрій і Христина Крижанівські, Любомир і Оксана Кузьмак, Ірена Мельник, Теодор Подоба, Л. Т. Романків, Українсько-Американська Асоціяція, Омага, Небраска; Українська Православна Кредитівка в Ню Йорку; Михайло і Віра Шпонтак;
По 750 дол. - Володимир і Христина Баранецькі, Володимир Білик, Домордський, Володимир і Неоніля Сохан, Орися Трешневська, Всеволод і Мінодора Шайдевич;
По 400 дол. - Ярослава П. Рубель /разом 1,000 дол./, Зенон Баб'юк;
По 300 дол. - Звенислава А. Ґой, Юліян і Іванна Котляр, Богдан і Уляна Крижанівські;
По 250 дол. - Корнель і Анна Гевко, С. Коцик;
По 200 дол. - Марі Галун Блох, Теодор і Вислава Дуб, Марія Л. Когутяк-Гладка, Христина Голубець, Лев і Юліяна Мазурець, Павло і Стефа Малатих, Ярослав і Параскевія Похмурські, Александер і Надя Северин, Еліос і Параскевія Сирко;
155 дол. - Григорій і Катерина Лазарек;
По 150 дол. - Роман С. і Донна Ленів, Юрій і Надя Орел;
По 125 дол. - Іван і Текля Вацлавські; Василь і Дарія Пасічняк;
По 100 дол.- Микола і Алиса Андреадис, Микола і Христина Баранецькі, Петро і Анна Белей, Таїса Богданська в пам'ять мужа Петра, Данило і Дарія Боуадина, Алик Венчак, Ольга Вишневецька, Оксана Волчук, Зеновія Воробець, Богдан і Ірена Глушевські, Роман Гнатів, Теодозія Гурик, Роман Ґелетканич, Христина Ґелетканич-Спейн, Люба Денисенко, Александер і Ніна Данчук, Марко А. Дацківський, Михайло і Люба Дзіман, Микола Дзядик, Петро і Анна Дідух, Іван і Марія Доброскок, Петро Доброскок, Ярослав і Ірена Закаляк, Володимир і Наталія Залуські, Василь і Юлія Захарія, Юрій і Марія Зеленські, Роман Іванько, Павло і Анна Кальба, Роман і Ольга М. Керницькі, Микола Кизима, Галина Клим, Ярослав і Іванна Клим, Неоніля Кліщ, Александер Ковар, Василь і Марія Когун, Роман Кокольський, Іван Копіста, Анна Король, Осип і Анна Криса, Микола Кузик, Михайло і Світляна Левко, Леонід Лиман, Василь і Юлія Лоневські, Володимир і Стефанія Мончук, Михайло і Ніна Лотоцькі, Марко і Ксеня Луцькі, Богдан і Ольга Маняк, Теодор Марущак, Михайло і Анна Матіяш, Володимир і Оксана Миськів, Гелена Михайлів, Іван Могила, Петро і Параскевія Мосюряк, Павло і Люба Міхлевич, Василь і Анна Натина в пам'ять Михайла Юречка, Александер і Катерина Недогода, Марія Недошитко, Юрій і Христина Навроцькі, Андріян і Софія Норницькі, Ада Т. Осінчук, Василь Е. і Нелі Павлів, Богдан і Розалія Принада, Роман Пиндус, Михайло Плеш, Теодор Полянський, Стефан і Ольга Парубчак, Яків і Марія Полій, Марія Рейнарович, Ярослав К. і Меллі Ф. Рожанковські, Ярослава П. Рубель, Юрій Руденський, Богдан Сасвич, Богдан А. Свистун, Тетяна Сенета, Александер і Софія Скоп, Зенон і Анна Скрипник, Марія Скрут, Григорій і Ольга Сливко, Роман Смолінець, Ілько і Марія Сорокин, Омелян і Елвіра Стриські, Ярослав і Марія Тимочко, Сидір М. і Марія Тумняк, Укр. Народний Союз, Пассейк, Н. Дж.; Петро і Стефанія Ушок, Микола і Євгенія Філевич, Лідія Фіцолович, Михайло і Лідія Фурда, Іван і Іванна Хамуляк, Марія Храплива, Григорій і Теодора Цебрій, Василь і Дарія Цинайко, Ірена і Стефанія Цюняк, Надя і Віра Шехович, Володимир і Євгенія Шпирка, Петро і Ірена Шпирко, Теодор і Павлина Юрчак, Ірена Юрчик, Михайло і Анна Юхнович, Осипа Яворська, Михайло і Марія Яремійчук;
90,42 дол. - Евген і Ніля Стецьків /канадська валюта/;
По 50 дол. - Павло Бздир, Марія Дорош і мама, Наталія Загайкевич, Еврозина, Софія і Марія Мартинець, Роман і Бронислава Ковалів, Марія Менцінська, Андрій Мирон, Теодосія Петричко, Рома і син Роман Пиндус, Ярослав і Юлія Петрух, Марія Сміцкевич /дочка Оксана Кузьмак переносить свою 50 дол. пожертву на конто мами, отже разом є тепер - 150 дол./, Дмитро і Евдокія Сорочанюк, Марія Стефанишин, Марія Стрижак, Орест і Дарія Темницькі;
По 25 дол. - В. і Л. Артимишин, Рената Бігун, Роман Вомпель, Григорій і Параска Клименко, Ольга Кута, Марія Подільчук, Роман і Галина Поритко, Василь Топорницький;
По 20 дол. - Орест і Софія Пітьо;
По 5 дол. - Володимир і Сесілія Дебайло.

ПОПРАВКИ ДО СПИСКІВ

Мирослав і Надя Шпігель - перенесено 1,000 дол. з конта амбасади на конто консуляту;
Михайло і Віра Шпонтак - перенесено 1,000 дол. з конта амбасади на конто консуляту, разом на конті консуляту - 1,500 дол.;
Василь Шекеринець - загальна сума виносить тепер - 2,100 дол.;
У списку ч.2 було подано Андрій Пащук - 1,000 дол., має бути Андрій і Лариса Пащук - 1,000 дол.

Збіркова акція продовжується. Чеки просимо виписувати на:

UKRAINIAN CONSULATE FUND і пересилати на нижче подані адреси кредитівок, які діють в даній місцевости.
UKRAINIAN ORTHODOX FEDERAL C.U., P.O.Box 160 Cooper Station, New York, NY 10270, Acct. #5224
SELF RELIANCE FEDERAL C.U., 108 Second Avenue, New York, NY 10003, Acct. #18656.00
SELF RELIANCE FEDERAL C.U., Sanford Ave., Newark, NJ 07016, Acct. #6830.00
SELF RELIANCE FEDERAL C.U., 1729 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111, Acct. #6783

FOUNDATION IN SUPPORT OF DIPLOMATIC MISSIONS OF UKRAINE, Inc.

209 Grand Ave., Apt. B. Rutherford, NJ 07070
Tel.: (201) 939-6305 Fax: (201) 939-6305

Управа Метрополітального Відділу

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА Станиця у Філядельфії, Па.

ділиться сумною вісткою з побратимами і українським громадянством, що 20-го листопада 1993 р. відійшов у вічність

сл. п. інженер

Михайло Ліщинський

полковник Армії УНР, старшина 1-ої Української Дивізії УНА, учасник боїв під Бродами, довголітній член Крайової Управи і Станиці Братства, член Управи Суспільної Служби Комбатантів та громадський діяч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 27-го листопада 1993 р. в УКЦеркві св. Миколая, а відтак на кладовищі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дочці Ірині та всій родині висловлюємо щирі вияви співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

Ділимося сумною вісткою, що 21-го листопада 1993 р. відійшов у вічність

мій найдорожчий МУЖ

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР КАПУСТИНСЬКИЙ

народжений у Копичинцях, Зах. Україна.

ПОХОРОН відбувся 24-го листопада 1993 р. в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн., а опісля на українському цвинтарі в Ґлестонбурі.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ІРИНУ
родини — ЛЕВИЦЬКИХ та ГАНКЕВИЧІВ
ближчу і дальшу родину в Україні

Кілька...

(Закінчення зі стор. 2)

постанов ВР виходить виразно, що незважаючи на переважаючу комуністичну більшість ВР досить консеквентно підтримувала національні інтереси України, а зокрема її суверенність. І тому я не бачу причини чому люди мали б атакувати ВР за її становища в ділянці національної політики. В ділянці економічної і соціяльної політики ВР „пописалась" дуже погано. Причини в тому різні. Однією із найважливіших, — це старі ідеологічні навантаження як теж брак елементарного досвіду і знання про те, як працює економія вільних ринків як теж і про те, що в демократичній державі плянова економічна система існувати не може. І тому в Україні досьогодні немає доброго закону про приватну власність, який дозволяв би без перешкод продавати і землю і будинки.

Не було теж ніякої серйозної ініціятиви відносно приватизації державних чи колгоспних земель і підприємств. В дійсності, можна припускати, що ВР старалась акцію ту радше сповільнити чим приспішити і мабуть з цієї причини найголовніша адміністраційна установа в тій ділянці, цебто Фонд Державного Майна був підпорядкований не Урядові, а ВР.

Не менш важним фактором в руйнуванні економіки України були вислови „соціялізму" в соціяльній політиці. Тут безвідповідальність ВР. мабуть, переступила всі межі. Рік за роком ВР піднімала платні, пенсії і дотації, не маючи на це відповідних доходів ані з податків, ані з державних позичок. Таким чином інфляція в Україні дійшла до загрозливої висоти п'ятидесяти відс. на місяць. Треба надіятись, що може нарешті люди ті опам'ятаються і здадуть собі справу з того чим це може скінчитись. Також закони про податки не помагали, а перешкоджали в творенні і праці приватних підприємств.

Та тут без сумніву ВР не є виключно в тому винна. На жаль, треба сказати, що вина в тому й Президента Кравчука. Як багато в тій ділянці можна було зробити, можна завважити, дивлячись на економічні реформи в балтійських державах, яких початкова ситуація була багато гірша від ситуації в Україні. Як сильно можна тиснути на парлямент, щоб перевести потрібні реформи, можна побачити на прикладі Єльцина. Яка шкода, що Кравчук не звернув чи не хотів звернути уваги на ті речі. Була б дійсно трагедія, коли б люди ті завдяки їхній економічній і соціяльній політиці зруйнували те, що вони збудували за допомогою національної політики.

Щождо військових справ, ВР безвідповідальною не була. Вона втримувала і втримує досить значні військові сили незважаючи на гостру економічну кризу. Вона недавно прийняла цілком добру военну доктрину України. Та найважливішою недавньою постановою є вгорі згадана постанова про ядерну зброю. Вона така важна тому, що вона виключить можливість військової інтервенції Росії, що її домагаються російські імперіялісти, як теж і деякі росіяни з Криму, Севастополя, чи деяких областей України.

І врешті проблема українізації України. Справа та ані проста, ані легка до розв'язання з огляду на значну кількість російськомовного населення, та з огляду на великі різниці в ступені національної свідомости між різними областями України. ВР прийняла закон про державну мову, та впровадження української мови в шкільництві, різного роду урядах і в війську йде незвичайно поволі, хоч це вже до великої міри вина не ВР, а Уряду. Треба також зазначити, що ВР відкинула пропозиції деяких областей, щоб прийняти закон, який дозволяв би на існування двох державних мов,

Тепер очевидно цікаво, як буде виглядати нова ВР. На щастя, ВР прийняла мажоритарний виборчий закон. Він заохотить, а може й змусить ту величезну кількість отаманчиків, щоб вони творили партійні коаліції, щоб можна було оминути видовища кільканадцяти кандидатів на одну виборчу округу.

Можна теж припускати, що в передвиборчих кампаніях колишня приналежність до КПУ великою перешкодою для успіху у виборах не буде. Та було б недобре, коли б у новій ВР засіла більшість депутатів тих, які продовжували б економічну і соціяльну політику своїх попередників. Треба надіятись, що прихильники впровадження в Україні економіки вільних ринків зуміють переконливо остерегти народ не перед політичною, а перед економічною катастрофою, яка стріне Україну, коли стара гвардія здобуде більшість у ВР.

Над могилою о. Маркіяна Шашкевича

Устань, отче наш духовний, воїне Христовий,
Устань, вірний, витривалий, священику Божий!
Устань, Батьку Маркіяне, прокинься, пробудися,
Порви пута гробовії, ще раз відозвися!

Промов, Пробудителю наш, промов із могили
Ріднесеньким сильним словом, промов серцем щирим!
Навчи перше, як нам Бога понад все любити,
Його волю пресвятую всюди й все чинити.

Навчи гідно шанувати Католицьку Церкву,
Віру святу Православну і Безкровну жертву,
Бо лиш Церква та і Віра можуть нас зміцнити,
Та ввесь християнський нарід в Христі обновити.

Навчи вірно зберігати святий обряд рідний,
Грецький обряд, той чудовий наш звичай прадідний.
Бо лиш обряд той скріпить нас, дасть душевну змогу
Захистити нашу Церкву для добра народу.

Навчи, Батьку, люд свій жити у згоді і мирно,
Щоб друг друга поважали й любились взаємно.
Щоб любили милозвучну, свою рідну мову,
Свої звичаї прекрасні та пісню чудову.

Надхни серця пригноблені тепер особливо,
Коли найгірше нещастя наш Край навістило...
Диявольський комунізм через безбожництво
Запровадив в Україні страшне невільництво...

Він жорстоко знущається і кров проливає...
Духовенство і їх вірних в Сибір засилає...
Найдорожчі скарби і святощі розкрадає...
Народ мільйонами з голоду вмирає...

Згадай нам минуле наше, колишнюю славу,
Княжі золоті корони, гетьманську булаву!
Колись мали ми державу сильну та простору,
Сотки літ ми боронили від нещасть Европу!

Сотки літ ми мужньо, сміло грудьми відбивали
Кочовиків дикі орди й татарські навали!
За святую правду й волю — батьки в бій кидались,
Лютих мук, страшної смерти — зовсім не жахались!..

Тоді був у нас порядок, держава могутня,
Одна Церква, один обряд, віра непорушна!
Хай сьогодні це сповниться! Чом же не вставати?
Гей, онуки! Не давайтесь дідам завстидитись!

Збуди дух в нас, Маркіяне, розвій „мряки тьмаві",
Скажи: „Браття! Геть з безвірством! Вперед! Будьмо жваві!

Скажи всім, що наша сила — в молитві до Бога,
Що без Бога таки справді — ані до порога!

Лиш так щезне невільництво, щезне вся руїна
І воскресне Незалежна, вільна Україна!
Так провадь нас, Орле Сизий, поміж „яри, скелі",
Щоб ми Бога все хвалили — на землі і в небі!

о. Йосиф Денищук, ЧНІ
Альманах „Голос Спасителя"
(Вірш надіслав отець Денищук)

З приводу 100-ліття Його смерти

По сімдесятьох роках знущань й неволі
Провалився комунізм у Східній Европі;
Без пострілу ані одної кулі, гармати,
Ненька наша Україна змогла нагло встати!

Тоді як здавалось, що вже ніщо неможливе,
Тоді проявилось чудо Божої сили!
Україна стала Незалежна і Свобідна,
Але, на жаль, змосковщена, знищена та бідна.

Тепер треба нам ще більше Вишнього благати,
Щоб дав ласку разом солідарно працювати,
Церковно-народні традиції зберігати
Та свою рідну українську мову плекати...

Устань, Батьку Маркіяне, прокинься, пробудися,
Пірви пута гробовії, ще раз відозвися!
Промов, Пробудителю наш, промов із могили
Ріднесеньким сильним словом, промов серцем щирим!

о. Йосиф Денищук
Колеґія Святого Володимира
Роблон, Манітоба, 1993 р. Б.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

ШАНОВНІ ДІДУСІ Й БАБУСІ! НАЙКРАЩИМ ПОДАРУНКОМ ДЛЯ ВАШИХ ВНУКІВ І ПРАВНУКІВ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ „ВЕСЕЛКА", ВІН ЗАТРИМАЄ ВАШИХ МАЛЯТ БІЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ВЕСЕЛКУ"!

ВИПРАВЛЕННЯ ТЕКСТУ

У репортажі про VI Конґрес СКВУ в числі 217 з 13-го листопада 1993 року в останньому відступі треба читати: „у рідкій в українській спільноті льояльності та громадській настанові". — Ред.